

Poruka Shahida Nadeema za Svjetski dan kazališta 2020.

27. ožujka

Shahid NADEEM, Dramski pisac, Pakistan

Kazalište kao svetište

Na kraju izvedbe predstave Kazališta Ajoka¹ o sufističkom pjesniku Bullehu Shahu², jedan je starac, u pratnji mladog dječaka, prišao glumcu koji je glumio glavnu ulogu velikog sufija³ i rekao: „Moj je unuk bolestan, možete li mu, molim vas, dodijeliti svoj blagoslov.“ Glumac je bio zatečen te je odgovorio: „Ja nisam Bulle Shah, ja sam tek glumac koji igra tu ulogu.“ Starac mu je rekao: „Sinko, ti nisi glumac, ti se reinkarnacija Bulleha Shaha, njegov *avatar*.“⁴ Odjednom nam je sinuo nov koncept kazališta, u kojem glumac ili glumica postaju reinkarnacijom lika kojeg glume.

Istraživanje priča poput one o Bullehu Shahu – a postoje mnoge takve priče u svim kulturama – može postati most između nas, kazališnih djelatnika i publike. Dok glumimo na pozornici, katkad nas mogu ponijeti naša filozofija kazališta i naša uloga vjesnika društvenih promjena, pa pritom zaboravljamo publiku. U našem angažiranom pristupu izazovima današnjice, sami sebe lišavamo mogućnosti duboko dirljivog duhovnog iskustva koje kazalište može pružiti. U današnjem svijetu gdje su predrasude, mržnja i nasilje u porastu, a naš planet tone sve dublje i dublje u klimatsku katastrofu, nužno je da obnovimo našu duhovnu snagu. Moramo se boriti protiv apatije, letargije, pesimizma, pohlepe i nemara prema svijetu u kojem živimo, prema planetu na kojem živimo. Kazalište ima ulogu, i to plemenitu ulogu, u osnaživanju i pokretanju ljudske vrste da se uzdigne sa svojega puta u bezdan. Ono može uzdići pozornicu, prostor izvedbe, i pretvoriti ga u nešto sveto.

U južnoj Aziji umjetnici sa štovanjem stopalima dodiruju pod pozornice prije negoli na nju zakorače. To je drevna tradicija iz doba dok su duhovnost i kultura bile isprepletene. Vrijeme je da ponovno uspostavimo taj simbiotski odnos između umjetnika i gledatelja, prošlosti i budućnosti. Kazališni rad može biti sveti čin, a glumci zaista mogu postati *avatari* uloga koje igraju. Kazalište ima potencijal da postane svetište, a svetište prostor izvedbe.

S engleskog preveo: Vinko Zgaga

* Ovaj je tekst izvadak iz dulje verzije Poruke za Svjetski dan kazališta 2020. koja je dostupna na engleskom, francuskom i drugim jezicima na mrežnoj stranici www.world-theatre-day.org

¹ Kazalište *Ajoka Theatre* osnovano je 1984. godine. Riječ *Ajoka* znači „suvremeno“ na pandžapskom jeziku. Njegov repertoar uključuje predstave o temama poput vjerske tolerancije, mira, rodnog nasilja, ljudskih prava.

² *Sufizam* je islamska mistična tradicija. Sufistička poezija, koju uglavnom prati glazba, iskazuje mistično sjedinjenje kroz metafore profane ljubavi.

³ *Bulleh Shah* (1680.-1757.) bio je utjecajan sufistički pjesnik koji je jednostavnim jezikom pisao o kompleksnim filozofskim temama. Bio je oštar kritičar vjerske ortodoksije, pa su ga optužili za herezu i zabranili da bude sahranjen na gradskom groblju. Popularan neovisno o vjerskim podjelama.

⁴ *Avatar* je reinkarnacija ili zemaljska manifestacija božanskog učitelja u hinduističkoj kulturi.